

Sluttrapport

Evaluering av kompetanse for inkluderende barnehage- og skolemiljø

Deltakerne i de tre ulike kompetansetilbudene i Inkluderende barnehage- og skolemiljø opplever at tilbudene holder høy kvalitet, er nyttige i egen hverdag, og at de har bidratt til å endre praksis.

RAPPORT | SIST ENDRET: 04.12.2020

Tittel:

Kompetanse for inkluderende barnehage- og skolemiljø. Evaluering av tre tiltak. Sluttrapport

Rapporten:

[Last ned rapporten hos Fafo \(PDF\)](#)

Forfatter:

Bjørnset, M., Bråten, B., Gjefsen, H., Kindt, M. T. og Rogstad J

ISBN:

978-82-324-0573-2 (Nettutgave)

Utgiver:

Fafo

År:

2020

Rapportserie

[Se også: Inkluderende barnehage- og skolemiljø - delrapport](#)

Fafo har evaluert de er tre ulike kompetansetilbudene som tilbys gjennom Inkluderende barnehage- og skolemiljø. Tilbudene har som formål å styrke barnehager, skoler, myndighet og eiere i å fremme trygge miljøer og forebygge, avdekke og håndtere mobbing og andre

krenkelser. Det tre tilbudene er Læringsmiljøprosjektet, Samlingsbaserte tilbud og Nettbasert tilbud. Det er tidligere blitt publisert en delrapport. Dette er sluttrapporten.

Forskerne har fulgt en pulje fra hvert av tilbudene og det er brukt både kvantitativt og kvalitativ metode for datainnhenting og analyse. Forskerne skiller mellom tre former for kvalitet som analytisk prinsipp:

- Strukturkvalitet: organisatoriske rammer, undervisning og hvem som deltar.
- Prosesskvalitet: Praksis. Hvordan sentrale og lokale aktører arbeider med å implementere og bruke tiltakene.
- Resultatkvalitet: Resultatene av tiltakene.

Forskerene har i tillegg sett de tre kompetansetilbudene i sammenheng med desentralisert ordning, regional ordning og oppfølgingsordningen for skolen. Dette er for å få et innblikk i om, og hvordan de tre tilbudene sees som del av en helhetlig innsats for kompetanseutvikling for å oppnå et inkluderende barnehage- og skolemiljø lokalt.

Hovedfunn

- Deltakerne opplever å ha stor nytteverdi av tilbudene, og de har gjort både kollegiale og individuelle endringer i egen praksis.
- Det er avgjørende med lokalt eierskap for å få til kompetanseutvikling.
- Kommuner betrakter de ulike tiltakene og ordningene mer som supplerende, enn konkurrerende

Deltagerne opplever at tilbudene er nyttige

I alle de tre kompetansetilbudene er deltakere overordnet svært fornøyde med innholdet. Tilbudene oppleves å være på tilpasset nivå, de er lærerike og ikke for teoretiske. Barnehagedeltakerne er gjennomgående mer fornøyde enn skoledeltakerne. Dette kan handle om at barnehagen ser sin rolle som mer forebyggende, og at skolene har et større press for å håndtere enkeltsaker.

Åtte av ti deltakere mente at de hadde endret praksis etter deltakelse på ett av tilbudene. Det er likevel betydelig forskjell mellom deltakerne i de ulike tilbudene når det gjaldt enkelte temaer. Deltakere fra alle kompetansetilbudene gir uttrykk for at de ser mobbing som en del av det psykososiale miljøet, og dette er i tråd med nyere kompetanse på feltet.

Avgjørende med lokalt eierskap

I delrapporten ble det påpekt at deltakerne var svært fornøyde med innholdet i tilbudene, men at når det var topptung deltakelse, nådde ikke kunnskapen helt fram til alle ansatte. Innholdet kunne også bli for generelt. For at kompetansen skal oppleves som nyttig, må den kunne tilpasses de lokale forholdene og brukes i praksis.

Høy grad av eierskap til kompetansen gitt i tilbudene, sikrer lokal tilpasning. For å oppnå dette må deltakerne både tro på kompetanseutviklingen og oppleve denne som relevant. Det å ha et tilstrekkelig antall som deltar fra hver barnehage eller skole og at innholdet er tilpasset deltakerne, er sentralt. Videre er det viktig at ledere oversetter kunnskap fra generelle retningslinjer til lokal praksis. Dette mener forskerne er avgjørende for at kunnskapen skal tas i bruk.

Tiltakene er mer supplerende, enn konkurrerende

Tilbudene i Inkluderende barnehage og skolemiljø kan oppfattes som konkurrerende, men de er tematisk supplerende. Utfordringen er ikke tilbudet, men måten det brukes på.

Tilbudene bygger på en annen logikk enn desentralisert- og regional ordning, men må administrativt samordnes lokalt. Dette krever ulike innsatser av fylkesmannsembetene, av barnehage- og skoleeiere og av barnehagemyndighetene. Det kan være krevende å samordne tiltak som har samme målsetting, men som er ulikt sammensatt.

[Evaluering av tiltaket «Målrettet støtte og veiledning til kommuner og deres skoler som har vedvarende høye mobbetall».](#)

[Evaluering av Læringsmiljøprosjektet: Delrapport 1 – resultatnotat av survey til skoleledere og skoleeiere.](#)

[Evaluering av Læringsmiljøprosjektet: Delrapport 2 - resultatnotat om Pedagogisk Psykologisk Tjeneste sin rolle](#)